

Wykorzystanie badań subiektywnej jakości życia w kreowaniu lokalnej polityki zrównoważonego rozwoju

Marta Kusterka-Jefmańska

Katedra Zarządzania Jakością i Środowiskiem
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu

- 1. Wysoka jakość życia mieszkańców jako cel nadrzędny lokalnej polityki rozwoju**
- 2. Możliwości włączenia badań jakości życia w procesy zarządzania rozwojem na poziomie lokalnym**
- 3. Podsumowanie**

Polityka rozwoju* - zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia **trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju**, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej

* Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju - Dz. U. z 2006 r. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.

Cytowana ustawa stanowi, że **politykę rozwoju na poziomie lokalnym prowadzą samorządy powiatowe i gminne.**

Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, instrumentów prawnych i finansowych.

Większość polskich gmin i powiatów posiada sformułowaną strategię rozwoju co wynika z:

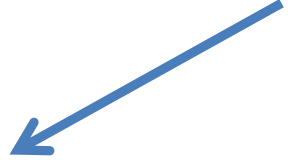
- coraz większego zrozumienia przez władze samorządowe roli i znaczenia strategii rozwoju dla skutecznego i efektywnego zarządzania daną jednostką oraz zaspokajania potrzeb zbiorowych jej mieszkańców;
- „zewnątrznej presji” instytucji i organizacji, które uzależniają udzielenie pomocy finansowej na realizację określonych przedsięwzięć od odpowiednich zapisów w strategii rozwoju.

Strategia rozwoju gminy/ powiatu jest jednym z podstawowych narzędzi prowadzenia lokalnej polityki rozwoju.

Strategia rozwoju gminy/ powiatu to długookresowy plan działania, określający strategiczne kierunki rozwoju – wizję, cele oraz zadania – a także środki finansowe, niezbędne do ich realizacji.

Jaki jest związek pomiędzy lokalną polityką rozwoju a jakością życia?

Polityka rozwoju ZR wysoka jakość życia

 Wysoka jakość życia mieszkańców powinna być nadrzędnym celem rozwoju każdej jednostki terytorialnej i stanowi istotę wszelkich podejmowanych przez człowieka działań, zarówno tych w wymiarze zbiorowym (np. wspólnoty lokalnej), jak i indywidualnym.

Jakość życia jako cel nadrzędny zrównoważonego rozwoju rozumiana jest jako zrównoważone docenianie i dostrzeganie całego bogactwa globalnej jakości i współistnienia w życiu człowieka cech jakości typu „mieć”, „być” i „kochać”.

Jakości życia jako cel nadrzędny lokalnych strategii rozwoju powinna poddawać się ocenie.

Oceny jakości życia można dokonywać zarówno na podstawie danych i wskaźników obiektywnych, jak i danych subiektywnych gromadzonych na podstawie badań opinii mieszkańców.

Obiektywna jakość życia - cecha otoczenia społecznego, autonomiczna od jej postrzegania i wartościowania przez ludzi. Obiektywną jakość życia zamiennie określa się jako warunki życia, na które poza sferą materialną składają się również: środowisko społeczne, środowisko naturalne, zdrowie czy bezpieczeństwo.

Subiektywna jakość życia - zadowolenie jakie czerpią ludzie z własnego życia i jego warunków.

Samorządy lokalne coraz częściej podejmują wysiłek mierzenia jakości życia – zarówno w jej wymiarze obiektywnym, jak i subiektywnym.

Badania jakości życia prowadzone były m.in. w Poznaniu, Krakowie, Dzierżoniowie, powiecie zgorzeleckim i powiecie Görlitz, w gminach LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”.

Badania jakości życia

Formułowanie lokalnej strategii rozwoju

- ✓ Wskazanie preferowanych przez mieszkańców strategicznych kierunków rozwoju danej jednostki (wizji, celów oraz działań);
- ✓ Określenie kluczowych problemów rozwoju;

Aktualizacja zapisów strategii

- ✓ Weryfikacja pierwotnie przyjętych kierunków rozwoju danej jednostki (wizji, celów oraz zadań);
- ✓ Ocena zmian postrzegania jakości życia w czasie (poprawa, pogorszenie, brak zmian);

Badania jakości życia

Monitorowanie realizacji strategii

- ✓ Ocena stopnia realizacji celów i zadań;
- ✓ Ocena poziomu zadowolenia (satysfakcji) z usług publicznych;
- ✓ Ogólna ocena zadowolenia z miejsca zamieszkania, życia oraz oceny częściowe.

Promocja

- ✓ Pozytywne wyniki badań jakości życia mogą być wykorzystane do celów promocji strategii, danej jednostki lub poprawy jej wizerunku.
- ✓ Komunikowanie lokalnej społeczności o rozwoju danej jednostki oraz motywowanie jej do wzrostu zaangażowania w sprawy lokalne i współdecydowania.

Badania subiektywnej jakości życia na obszarze LGD „Kraina Łęgów Odrzańskich”

Część I. Ocena jakości życia

- zdrowie i opieka zdrowotna,
- edukacja i wykształcenie,
- bezpieczeństwo publiczne i socjalne,
- oferta kulturalno-sportowa,
- sytuacja materialna i zawodowa,
- miejsce zamieszkania, w tym dostęp do usług, oraz dostępność komunikacyjna,
- stan środowiska przyrodniczego,
- relacje społeczne,
- zarządzanie rozwojem miejscowości.

Ujęcie syntetyczne

Ujęcie analityczne

Ocena ważności

Ocena stanu

Część II. Pogłębiona analiza 2 zagadnień: stan obecny i przyszłość mojej miejscowości oraz sytuacja zawodowa i dochody

- Warunki życia w mojej miejscowości poprawiły się w ciągu ostatnich kilku lat;
- Mam realny wpływ na to, co się dzieje w moim otoczeniu (sąsiedztwie, miejscowości);
- Chciałbym, aby moje dzieci mieszkały w tej samej miejscowości, w której ja teraz mieszkam;
- **Najbardziej byłbym zadowolony gdyby w mojej gminie ...**

- Chciałbym otworzyć własną działalność gospodarczą;
- Moje dochody są odpowiednie w stosunku do nakładu pracy (wysiłku).

Część III. Charakterystyka respondentów

Badania jakości życia mieszkańców:

- stanowią cenne źródło informacji, które mogą być wykorzystane przez władze lokalne na różnych etapach kształtowania i realizacji lokalnej polityki rozwoju (weryfikacja, poprawa skuteczności i sprawności podejmowania decyzji i działań);
- stanowią także cenne źródło informacji dla przedstawicieli sektora biznesu, organizacji pozarządowych czy instytucji;

Badania jakości życia mieszkańców:

- mogą stanowić podstawę kreowania lub poprawy wizerunku danego miejsca;
- stanowią formę dialogu pomiędzy przedstawicielami władz lokalnych a mieszkańcami;
- mogą przyczynić się do wzrostu zaangażowania mieszkańców w sprawy publiczne;
- pozwalają na prowadzenie badań porównawczych.

Dziękuję za uwagę